

Prema Sporazumu o osnivanju Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (EBRD) svrha te institucije jeste da podstakne tranziciju ka otvorenim tržišno-orijentisanim ekonomijama i da podstiče privatnu i preduzetničku inicijativu u zemljama centralne i istočne Evrope. EBRD je, takođe, navedenim sporazumom usmerena da promoviše u punom opsegu svojih aktivnosti održivi razvoj pogodan po životnu sredinu.

U projektima koje finansira, EBRD pridaje posebnu važnost podsticanju energetske efikasnosti i efikasnosti korišćenja resursa, redukciji nastajanja otpada, ponovnom razvoju napuštenih industrijskih lokacija, obnovljivim resursima i ponovnom korišćenju resursa, reciklaži i primeni čistije proizvodnje.

Prema politici koju zastupa, EBRD smatra da značajne konsultacije sa javnošću doprinose poboljšavanju kvaliteta projekata. Posebnu važnost banka pridaje konsultacijama sa javnošću u regionu gde radi.

Evropska banka za obnovu i razvoj dala je Komercijalnoj banci kreditnu liniju do 10 miliona evra za finansiranje projekata energetske efikasnosti i upotrebe obnovljivih izvora energije u Srbiji. Pozajmice su namenjene za poboljšanje energetske efikasnosti u poslovnim zgradama i industrijskom sektoru, kao i za male projekte upotrebe obnovljivih izvora energije u kompanijama i opštinskim zgradama.

Direktor EBRD za Srbiju Mateo Patrone rekao je da je kreditna linija namenjena Komercijalnoj banci novina na srpskom tržištu i važan korak ka podizanju svesti o koristi očuvanja energije, što je jedna od fokusnih tačaka u radu EBRD u Srbiji.

Poboljšanje energetske efikasnosti i povećanje korišćenja obnovljivih izvora energije predstavljaju efektivan odgovor na rastuće cene energije u Srbiji, navedeno je iz EBRD-a. Kreditna linija je odobrena u okviru programa za Zapadni Balkan vrednog 75 miliona evra koji je obezbeđuje kreditne linije lokalnim bankama za projekte energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije.

Da podsetimo, EBRD je do sada uložila više od 3,8 milijardi evra u 181 projekata u Srbiji, a investirano je u finansijski sektor, industriju, trgovinu, poljoprivredu, energetiku i infrastrukturu.

Banka je veoma angažovana u procesu restrukturiranja Elektroprivrede Srbije (EPS) i na jesen će odobriti kredit od 200 miliona evra za tu namenu.

EBRD je i potencijalni finansijer za još jedan projekat, za koji je nedavno završena i Studija izvodljivosti, a to je 400 kV interkonekcija između Srbije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine, saradnjom operatora prenosnog sistema električne energije sve tri zemlje (EMS, CGES, NOS i Elektroprenosa) uz finansijsku podršku Evropske Komisije u okviru WBIF infrastrukturnih projekata, kao i EBRD-a.

Pored navedenih zajmova, EBRD razmatra i odobravanje kredita za izgradnju i puštanje u rad vetroelektrane od 158 megavati sa 57 vetrogeneratora u opštini Kovin u Vojvodini. Projekat bi trebalo da pomogne Srbiji da ispuni EU ciljeve kada je u pitanju korišćenje energije iz obnovljivih izvora.

EBRD je još tokom 2011. godine odobrila zajam Elektroprivredi Srbije (EPS) od 45 miliona evra za obnovu postojećih i izgradnju novih malih hidroelektrana. Finansiranje je obezbeđeno i za nabavku brojila u EPS-u i pripadajuće infrastrukture kako bi se unapredila energetska efikasnost. Ovaj projekat zajednički finansiraju EBRD i Evropska investiciona banka (EIB) sa po 40 miliona evra. Pored toga, obezbeđeno je finansiranje za opremu koja se koristi u rudarstvu i sistemu upravljanja kvalitetom uglja - „Projekat zaštite i unapređenja životne sredine u Rudarskom basenu Kolubara“, što će unaprediti zaštitu životne sredine kako rudnika, tako i postojećih postrojenja za proizvodnju električne energije sagorevanjem uglja, a finansira se zajedno sa KfW bankom. Deo koji finansira EBRD iznosi 80 miliona evra. EBRD je bila spremna i da finansira izgradnju termoelektrane „Kolubara B“, ali kredit za pomenuti projekat ipak nije odobren.

EBRD je do sada u Bosni i Hercegovini implementirala 119 projekata u vrednosti od 1,7 milijardi evra. U sektoru energetike, tokom 2014. godine, banka je odobrila kredit od 35 miliona evra za HE „Una“ i „Vranduk“.

U Crna Gori EBRD je do sada uložila oko 439 miliona evra u razne projekte. U sektoru energetike, EBRD će se ove godine fokusirati na izgradnju vetroelektrana na Krnovu, snage 72 MW i projekte malih hidroelektrana. Kredit za vetroelektranu će iznositi 47,5 miliona evra. Tokom prošle godine podržan je nastavak projekta ugradnje novih elektronskih brojila u distributivnom sistemu EPCG-a.

Banka je do sada u projekte u Rumuniji uložila oko 6,9 milijardi evra. U energetskom sektoru EBRD razmatra odobravanje kredita za finansiranje vetroparka u jugoistočnoj Rumuniji, snage 84 MW. Zatim, kredit za izgradnju vetroparka snage 108 MW u Dobrogea regionu. Banka takođe razmatra odobravanje kredita od 152 miliona evra za ČEZ Distribuciju. Sredstva iz zajma će se koristiti za pokrivanje investicionih programa u 2015. i 2016. godini, što obuhvata distributivnu mrežu u cilju smanjivanja gubitaka, poboljšanja efikasnosti, kao i restrukturiranja ČEZ Distribucije, a u cilju smanjivanja tehničkih i komercijalnih gubitaka.

U Hrvatskoj je EBRD uložila 3,12 milijarde evra. Od te sume veoma malo je otišlo u konkretne energetske projekte, banka je više bila okrenuta projektima za zaštitu životne sredine, razvoju opština, transporta, itd. EBRD je bila spremna da finansira projekat HE „Ombla“, kapaciteta 68 megavata. Međutim, ugovor između HEP-a i Banke je raskinut.

Prošle godine potpisan je Ugovor o garanciji između Vlade Crne Gore i Banke u iznosu od 20 miliona evra. Garancija se odnosi na Ugovor o kreditu između EBRD-a i Crnogorskog elektroprenosnog sistema u visini od 60 miliona evra (koji je potpisan maja 2013. godine), a za koji je je Zakonom o budžetu za 2014. godinu predviđena garancija. Sredstva iz kreditnog aranžmana biće iskorišćena za finansiranje izgradnje i postavljanja 150 km dugačkog, visokonaponskog 400 KW kabla između Tivta i Pljevalja, kao i za izgradnju trafostanice u Lastvi Grbaljskoj i rekonstrukciju trafostanice u Pljevljima, što je preduslov izgradnje podvodnog energetskog kabla između Crne Gore i Italije.

Banka je tokom 2010. godine slovenačkoj državnoj Termoelektrani Šoštanj odobrila zajam od 200 miliona evra za modernizaciju postrojenja i izgradnju novog bloka 6.

EBRD je bila blizu odluke da odustane od finansiranja hidroelektrane Boškov Most, u blizini Debra u Makedoniji, zbog velikog protivljenja aktivista za zaštitu životne sredine. Međutim, prema poslednjim informacijama, Banka će ipak finansirati izgradnju hidroelektrane, ali će se ona sprovoditi pod budnim nadzorom ekologa. Finansiranje EBRD-a uslovljeno je većim brojem parametara u raspodeli sredstava, koji uključuju specifične ekološke i socijalne uslove navedene u Akcionom planu za zaštitu životne sredine i socijalnih uslova tog projekta. Takođe, Banka je odobrila i kredit za MEPSO, makednoski elektroprenosni sistem operator u iznosu od 25 miliona evra. Inače, Banka je do danas uložila 1,46 miliona evra u nekoliko projekata u Makedoniji.

Izvor: seec.rs